

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Sztum, dnia 30 maja 2025 r.

Nr postępowania: ZP.2.2024

Wykonawcy

Dotyczy postępowania pod nazwą: „*Przebudowa i rozbudowa miejskiej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Sztumie*”

Zawiadomienie

o unieważnieniu postępowania

Działając na podstawie art. 260 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1320 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, Zamawiający informuje, że: w pierwszej kolejności unieważnia czynność wyboru najkorzystniejszej oferty z dnia 12 maja 2025 r., a następnie – na podstawie art. 255 pkt 6 ustawy – unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, jako obarczone wadą niemożliwą do usunięcia.

Uzasadnienie faktyczne

Zamawiający przeprowadził dodatkową, pogłębioną analizę dokumentacji projektowej, administracyjnej oraz korespondencji przetargowej. W toku postępowania pojawiły się sygnały od Wykonawców, że opis parametrów technicznych membran może w praktyce faworyzować rozwiązanie jednego producenta. Analiza pytań zgłoszonych w trakcie procedury przetargowej wykazała, że opis przedmiotu zamówienia zawarty w dokumentacji projektowej może nie w pełni odpowiadać wymogom art. 99 ust. 1 i 4 ustawy. Zgodnie z tym przepisem, przedmiot zamówienia należy opisywać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, używając dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, z uwzględnieniem wymagań oraz okoliczności mogących mieć wpływ na przygotowanie oferty. Ponadto przedmiot zamówienia nie może być opisany w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję, w szczególności poprzez wskazanie znaków towarowych, patentów, pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi konkretnego wykonawcy – jeżeli mogłoby to prowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania niektórych wykonawców lub produktów. Zamawiający, stosując rozwiązanie referencyjne, zobowiązany jest do określenia jednoznacznych i weryfikowalnych kryteriów równoważności, które pozwolą wykonawcom zaproponować inne, równoważne rozwiązanie, spełniające wymagania zamawiającego. Kryteria równoważności powinny opierać się na cechach technicznych o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania przedmiotu zamówienia. Jak wskazała Krajowa Izba Odwoławcza w uchwale z dnia 12 września 2019 r., sygn. akt KIO/KD 58/19: „Naruszenie art. 29 ust. 2 ustawy (obecnie art. 99) może nastąpić zarówno poprzez bezpośrednie opisanie przedmiotu zamówienia w sposób wskazujący na konkretny produkt dostępny na rynku, w szczególności poprzez odwołanie się do parametrów technicznych

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

zamieszczonych w katalogu lub karcie technicznej danego urządzenia, bądź w sposób pośredni – poprzez zamieszczenie pojedynczych wymagań, które w oderwaniu od reszty zapisów opisu przedmiotu zamówienia może spełnić kilka urządzeń na rynku, lecz zebrane łącznie powodują ograniczenie konkurencji do jednego produktu na rynku.”

W wyniku przeprowadzonej analizy Zamawiający stwierdził, że opis przedmiotu zamówienia zawarty w dokumentacji projektowej w praktyce odwołuje się do membran tylko jednego producenta, co istotnie zmniejsza konkurencyjność. Zastosowanie rozwiązania alternatywnego może wymagać kosztownych i technicznie złożonych modyfikacji zarówno instalacji towarzyszących, jak i samego reaktora biologicznego. Wielokrotne zapytania i wątpliwości wykonawców potwierdziły to ryzyko. W konsekwencji opis naruszający art. 99 ust. 1 i 4 ustawy uniemożliwił złożenie ofert uwzględniających membrany innych producentów.

Należy podkreślić, że termin składania ofert upłynął 7 marca 2025 r. Zgodnie z zapisami ustawy, po tej dacie Zamawiający nie może już wyjaśniać ani zmieniać treści SWZ, w szczególności kryteriów równoważności. Jedynym dopuszczalnym instrumentem prawnym pozostaje zatem unieważnienie postępowania w trybie art. 255 pkt 6 ustawy.

Brak odwołań wniesionych na treść opisu przedmiotu zamówienia w ustawowym terminie nie usuwa stwierdzonych nieprawidłowości. Orzecznictwo KIO konsekwentnie wskazuje, że to na Zamawiającym ciąży obowiązek sporządzenia opisu przedmiotu zamówienia w sposób prawidłowy i niedyskryminujący, niezależnie od aktywności wykonawców. Milczenie rynku nie sanuje wady postępowania, jeżeli naruszenie ogranicza konkurencję lub może rzutować na ważność przyszłej umowy. W niniejszym postępowaniu problem braku realnej równoważności ujawniał się stopniowo w pytaniach kierowanych przez wykonawców, a przeprowadzona po upływie terminu składania ofert analiza całej korespondencji wykazała, że wada ma charakter nieusuwalny. Po stwierdzeniu tej okoliczności Zamawiający niezwłocznie skorzystał z uprawnienia wynikającego z art. 255 pkt 6 ustawy.

Projekt jest współfinansowany w ramach programu „Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027”. W związku z tym Zamawiający zwrócił się o stanowisko do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który pełni funkcję instytucji wdrażającej ten program. W odpowiedzi z dnia 23 maja 2025 r. Fundusz stwierdził, że zapisy dotyczące równoważności w opisie przedmiotu niniejszego zamówienia - w zakresie udzielanych Wykonawcom odpowiedzi na pytania - nie zostały faktycznie zastosowane lub miały wyłącznie pozorny charakter. Równoważność powinna obowiązywać przez cały tok postępowania, w tym przy udzielaniu wyjaśnień. Aktualna weryfikacja wykazała brak konsekwencji w jej stosowaniu, co podtrzymuje zidentyfikowane ryzyko finansowe: podpisanie umowy na podstawie obecnej dokumentacji mogłoby skutkować uznaniem wydatków za niekwalifikowalne i nałożeniem korekty na projekt. Ponadto Fundusz zwrócił uwagę:

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

„Za prawidłowy przebieg postępowania odpowiada Zamawiający. Zamawiający ma prawo na każdym etapie postępowania weryfikować swój wybór i wyjaśniać wszelkie wątpliwe kwestie aż do czasu zawarcia umowy, a jeżeli zaistnieje taka potrzeba - korygować również swój wybór poprzez unieważnienie czynności i jej powtórzenie. Jeżeli jednak wątpliwości nie da się wyjaśnić i są na tyle duże, że mają bądź mogą mieć wpływ, np. na wycenę poszczególnych ofert, zawsze postępowanie przetargowe może zostać unieważnione zgodnie z art. 255 ustawy Prawo zamówień publicznych.”

Zamawiający nie dysponuje środkami własnymi pozwalającymi pokryć pełny koszt inwestycji; zawarcie umowy w takich warunkach prowadziłoby do niewykonalności przedsięwzięcia i narażało strony na ryzyko roszczeń odszkodowawczych. W konsekwencji unieważnienie postępowania pozostaje jedynym racjonalnym i zgodnym z prawem rozwiązaniem.

Unieważnienie postępowania ma na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, tak aby nowe postępowanie przebiegło bez uchybień, a zawierana umowa nie była zagrożona sankcją nieważności.

Na tym etapie postępowania zastosowanie środków przewidzianych w art. 284 ustawy (wyjaśnienia lub zmiany treści SWZ) nie jest już możliwe. Doprecyzowanie parametrów membran bądź kryteriów równoważności wymaga unieważnienia postępowania i ogłoszenia nowego przetargu, tak aby wszyscy wykonawcy mieli jednakowe warunki przygotowania ofert. Istnieje ryzyko, że pozostawienie dokumentacji w obecnym kształcie naruszałoby zasadę równego traktowania i przejrzystości określoną w art. 16 ustawy.

Sama liczba kilku złożonych ofert nie dowodzi, że opis przedmiotu zamówienia był prawidłowy i niedyskryminujący. O konkurencyjności przesądza realna możliwość zaoferowania rozwiązań równoważnych, a nie jedynie fakt udziału wykonawców. Ponieważ parametry techniczne w praktyce preferowały jeden konkretny typ membran, część Wykonawców mogła przedstawić propozycje dostosowane do tych wymagań kosztem rezygnacji z własnych technologii lub poprzez kalkulację wyższej ceny. Taka sytuacja nie usuwa naruszenia zasad uczciwej konkurencji ani ryzyka nieważności przyszłej umowy; świadczy jedynie o tym, że wykonawcy próbowali dostosować się do ograniczającego opisu.

Ponadto Zamawiający, w następstwie korespondencji otrzymanej od wykonawców (w tym wniosek o ponowną analizę dokumentacji oraz unieważnienie wyboru najkorzystniejszej oferty z dnia 22 maja 2025 r.), nabrał dodatkowych wątpliwości co do zgodności dokumentacji projektowej z decyzją środowiskową Burmistrza Miasta i Gminy Sztum z 25 lipca 2022 r. (znak GKV.6220.11.7.2021). W decyzji tej wskazano, że „Membrany filtracyjne zatrzymują wszystkie cząstki stałe, bakterie i częściowo wirusy oraz wszystkie molekuly większe niż 0,05 µm, przez co gwarantują najwyższą jakość oczyszczania, tak istotną dla ochrony wód jezior”. Tymczasem dokumentacja projektowa przewiduje membrany o wielkości porów 0,2 µm. Rozbieżność ta może wpływać na końcowy efekt

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

oczyszczania ścieków oraz utrudniać porównanie ofert. Poszczególni wykonawcy mogli bowiem różnie interpretować wymagania technologiczne i wyceniać membrany o odmiennych klasach filtracji – wynikających z decyzji środowiskowej lub dokumentacji projektowej – co w efekcie mogło przełożyć się na zróżnicowane ceny i parametry proponowanych rozwiązań. Brak możliwości jednoznacznej weryfikacji typu membran w złożonych ofertach, uniemożliwia Zamawiającemu ustalenie, czy którakolwiek propozycja spełnia wymagania decyzji środowiskowej. To dodatkowo potwierdza, że wada postępowania ma charakter nieusuwalny.

Zamawiający, działając w pierwszej kolejności, unieważnia czynność wyboru najkorzystniejszej oferty z dnia 12 maja 2025 r., a następnie – na podstawie art. 255 pkt 6 w związku z art. 254 ustawy – unieważnia całe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, stanowiących wadę nieusuwalną w rozumieniu art. 255 pkt 6 ustawy, Zamawiający nie może zawrzeć umowy z dotychczas wybranym wykonawcą. Podpisanie umowy w obecnym kształcie skutkowałoby jej obciążeniem kwalifikowaną wadą, co narażałoby Zamawiającego na sankcje wynikające z art. 457 ust. 1 pkt 1 ustawy oraz na korekty finansowe. Dlatego, działając na podstawie art. 255 pkt 6 w związku z art. 254 ustawy, Zamawiający unieważnia postępowanie.

Jednocześnie Zamawiający informuje, że po skorygowaniu dokumentacji przygotuje i ogłosi nowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie z art. 262 ustawy wszyscy Wykonawcy, którzy złożyli oferty w unieważnionym postępowaniu, zostaną o wszczęciu nowej procedury powiadomieni niezwłocznie przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

Decyzję o unieważnieniu podjęto na obecnym etapie, ponieważ dopiero po zgromadzeniu pełnego materiału dowodowego stwierdzono, że wada opisu przedmiotu zamówienia ma charakter nieusuwalny. Zamawiający, działając dotychczas w dobrej wierze, zakładał, że udzielane wyjaśnienia wystarczająco precyzują kwestie specjalistyczne i umożliwiają kontynuowanie procedury. Ostateczna weryfikacja wykazała jednak, że usunięcie rozbieżności wymagałoby zasadniczej zmiany dokumentacji, co wykracza poza tryb art. 284 ustawy. Kierując się zasadą należytej staranności i obowiązkiem ochrony interesu publicznego, Zamawiający skorzystał z art. 255 pkt 6 ustawy i unieważnił postępowanie, aby zapobiec zawarciu umowy obciążonej wadą, której skutkiem mogłaby być jej nieważność oraz utrata dofinansowania. Zaniechanie unieważnienia postępowania, przy jednoznacznym stanowisku NFOŚiGW i wątpliwościach co do zgodności z decyzją środowiskową, skutkowałoby nieważnością przyszłej umowy, utratą dofinansowania oraz obowiązkiem zwrotu środków wraz z korektami finansowymi. Unieważnienie jest zatem jedynym działaniem gwarantującym legalność, ochronę interesu publicznego i bezpieczeństwo finansowania unijnego.

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zamawiający zamierza niezwłocznie, po uzupełnieniu dokumentacji o jasne i mierzalne parametry równoważności, ogłosić nowe postępowanie. Dotychczasowi Wykonawcy będą mogli ponownie złożyć oferty przy zachowaniu równych reguł konkurencji.

Uzasadnienie prawne

Zgodnie z art. 255 pkt 6 ustawy zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą uniemożliwiającą zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy w sprawie zamówienia publicznego. Przepis ma charakter bezwzględnie obowiązujący i stosuje się go, gdy łącznie wystąpią następujące przesłanki: naruszenie przepisów ustawy (wada postępowania), niemożliwość usunięcia tej wady, ryzyko nieważności przyszłej umowy.

W niniejszej sprawie opis przedmiotu zamówienia narusza art. 99 ust. 1 i 4 ustawy, ponieważ ogranicza konkurencję do pojedynczego produktu i nie zawiera weryfikowalnych kryteriów równoważności – jest to wada postępowania. Na tym etapie Zamawiający nie może zmienić kluczowych wymagań bez wszczynania nowej procedury – wada jest więc nieusuwalna. Zawarcie umowy przy utrzymaniu wady groziłoby jej unieważnieniem na podstawie art. 457 ust. 1 pkt 1 ustawy i korektą finansową w projekcie współfinansowanym z programu „Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027” – wada uniemożliwia więc zawarcie ważnej umowy.

Spełnienie wszystkich trzech przesłanek nakłada na Zamawiającego obowiązek unieważnienia postępowania.

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a